

From: [redacted]
To: [redacted]@minvenj.nl; [redacted]@minvenj.nl
Subject: WODC onderzoek MH-17
Date: Fri, 28 Nov 2014 14:20:05 +0100

Beste [redacted]

Ik kom eens even bij jullie op de lijn n.a.v. het volgende:
Menno van Duin en ik zijn voornemens om - samen met Arjen Boin en Werner Overdijk (van Crisisplan te Leiden) - een boek te schrijven over de vliegramp MH-17.

In NRC las ik nl. laatst dat het WODC gevraagd is het interdepartementale optreden rond MH-17 te evalueren.

Ik veronderstel dat het onderzoek wordt uitbesteed [redacted] maar weet dat natuurlijk niet zeker. In ieder geval zouden wij voor ons boek belang kunnen hebben bij de resultaten van het onderzoek, en wat dat betreft ben ik benieuwd op welke vragen het onderzoek een antwoord zou moeten geven en wanneer het onderzoeksrapport (ongeveer) zal verschijnen. Kunnen jullie mij hierover misschien iets meer vertellen? (- ik weet dat het raakt aan vertrouwelijkheid, maar dat geldt ook voor 't bovenstaande!)

Overigens, ter informatie: vorige maand is een nieuwe bundel van het lectoraat Crisisbeheersing verschenen, 'Lessen uit crises en mini-crisis 2013' (zie link voor pdf).

<https://www.politieacademie.nl/kennisenonderzoek/Lectoraten/LectoraatCrisisbeheersing/Documents/Lessen%20uit%20crises%20en%20mini-crisis%202013-low%20res.pdf>

Misschien ook voor jullie (of collega's?) leuk om tussendoor eens een hoofdstukje te lezen en van gebeurtenissen op dit terrein op de hoogte te blijven.

Met hartelijke groet,

[redacted]

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Veiligheid en Justitie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Security and Justice

[redacted] - BD/WODC/EWB

Van: [redacted] BD/WODC/EWB
Verzonden: dinsdag 3 februari 2015 8:39
Aan: [redacted]@rws.nl
Onderwerp: lunchlezing crisiscommunicatie MH17

Beste [redacted]

Graag zou ik me aanmelden voor de lunchlezing crisiscommunicatie MH17 op dinsdag 10/02 van 12.30-14.00 uur.

Vriendelijke groet,

[redacted]

.....
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum
Afdeling Extern Wetenschappelijke Betrekkingen
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | [redacted]
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

.....
M [redacted]
E [redacted]
I www.wodc.nl
.....

BD/WODC/EWB

Van: [redacted]@rws.nl>
Verzonden: maandag 9 februari 2015 13:05
Aan: [redacted] (CD)
Onderwerp: Bevestiging deelname Lunchlezing crisiscommunicatie tijdens de vliegramp in Oekraïne
Bijlagen: image007.wmz; image009.wmz; Routebeschrijving New Babylon.pdf

Bevestiging deelname
Lunchlezing crisiscommunicatie

Crisiscommunicatie tijdens de vliegramp in Oekraïne

Het Departementaal Coördinatiecentrum Crisisbeheersing van het ministerie van Infrastructuur en Milieu (DCC-IenM) heet u morgenmiddag van harte welkom op de tweede lunchlezing over de vliegramp in de Oekraïne.

Tijdens de eerste lunchlezing hebben wij stil gestaan bij het crisisbeheersingsproces en de organisatie rondom de repatriëring van de slachtoffers. In deze tweede lunchlezing staat het thema Crisiscommunicatie centraal. Deze lunchlezing is speciaal bedoeld voor netwerkpartners van het DCC-IenM en (crisis)communicatie professionals.

Programma

Vanaf 12.00 uur staat de lunch klaar. Het inhoudelijke programma **start om 12.30 uur** en duurt tot circa 14.00 uur. De sprekers van de lunchlezing hebben tijdens de crisis allebei gecommuniceerd en informatie gedeeld met de media. Allebei vanuit hun eigen organisatie en met eigen belangen en verantwoordelijkheden.

Huib Gorter is regional senior Vice President Europe Malaysia Airlines. Huib was in de media één van de hoofdrolspelers en heeft via persconferenties de hele wereld geïnformeerd over de ontwikkelingen rondom de vliegcrash in de Oekraïne. Hij vertelt over de keuzes die hij heeft moeten maken en de dilemma's die op dat moment speelden bij de vliegtuigmaatschappij.

Lodewijk Hekking is woordvoerder bij het ministerie van Veiligheid en Justitie. Ten tijde van de eerste missies van journalisten en onderzoekers naar de crash plek werkte Lodewijk vanuit de Nederlandse ambassade in Kiev. Welke informatie had hij tot zijn beschikking? Hoe deelde hij de informatie met de crisisteam's in Nederland?

Datum Dinsdag 10 februari 2015

Tijd Van 12.00 tot 14.00 uur

Locatie New Babylon Meeting Centre (3^e etage)

Anna van Buerenplein 41a, 2595 DA Den Haag

Routebeschrijving voor de locatie is bijgevoegd aan deze mail

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor jou is bestemd. Indien je niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan je is toegezonden, word je verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Met vriendelijke groet,

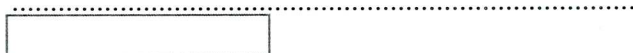
.....
Senior Communicatieadviseur

Departementaal Coördinatiecentrum Crisisbeheersing

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Koningskade 4 | 2596 AA Den Haag

Postbus 20906 | 2500 Den Haag

www.rijksoverheid.nl

.....
Crisismanagement is Netwerkmanagement
.....

 denk ook aan het milieu - is printen van deze mail echt nodig?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages. .

[redacted] BD/WODC/EWB

Van: [redacted] (CD) [redacted]@rws.nl>
Verzonden: woensdag 11 februari 2015 15:55
Onderwerp: Crisiscommunicatie vliegcrash Oekraïne
Bijlagen: Actueel crisiscommunicatie vliegcrash Oekraïne.pdf

Beste,

Op 10 februari stond het thema Crisiscommunicatie centraal tijdens de tweede lunchlezing over de vliegcrash in de Oekraïne.

Huib Gorter en Lodewijk Hekking hebben tijdens de crisis allebei, vanuit hun eigen organisatie en met eigen belangen en verantwoordelijkheden, gecommuniceerd en informatie gedeeld met de media.

Huib Gorter is regional senior Vice President Europe Malaysia Airlines. Huib was in de media één van de hoofdrolspelers en heeft via persconferenties de hele wereld geïnformeerd over de ontwikkelingen rondom de vliegcrash in de Oekraïne. Hij vertelt over de keuzes die hij heeft moeten maken en de dilemma's die op dat moment speelden bij de vliegcrashmaatschappij.

Lodewijk Hekking is woordvoerder bij het ministerie van Veiligheid en Justitie. Ten tijde van de eerste missies van journalisten en onderzoekers naar de crash plek werkte Lodewijk vanuit de Nederlandse ambassade in Kiev. Welke informatie had hij tot zijn beschikking? Hoe deelde hij de informatie met de crisisteams in Nederland?

Van de lunchlezing is een impressie gemaakt in de vorm van een krant, de Actueel, die ik u hierbij toe stuur.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Medewerker Crisisbeheersing & Communicatie

.....
Departementaal Coördinatiecentrum Crisisbeheersing
Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Koningskade 4 | 2596 AA Den Haag
Postbus 20906 | 2500 Den Haag

.....
M [redacted]
E [redacted]

.....
Crisismanagement is Netwerkmanagement

Actueel

Crisiscommunicatie vliegcramp Oekraïne

‘Blijf jezelf en verkoop geen onzin!’

Huib Gorter windt er geen doekjes om: je kunt oefenen voor een crisis, maar als het dan echt gebeurt, moet je mee in de roller coaster, of je wilt of niet. De Senior Vice President United Kingdom/Europe van Malaysia Airlines kwam in de zomer van 2014 ongewild in de wereld-spotlights te staan, doordat vlucht MH17 neerstortte in Oekraïne. Tijdens de tweede lunchlezing van DCC-IenM vertelde hij over zijn ervaringen, de interactie met de pers en de impact van de ramp.

Toen het bericht kwam, stond de wereld stil. Daarna ging het snel: de procedures zijn bekend en Gorter en zijn collega's hebben ze uitgebreid geoefend. 'Ik was die middag thuis, in de tuin. Telefoon: 'Code red'. Met één klap zat ik in de 'crisis leader'-mode. De eerste stap is vaststellen wat er precies aan de hand is, wie op kantoor aanwezig is en of iedereen die een rol móét spelen, ook in staat is dat te doen. En voor het eerst sinds tijden een sigaret opgestoken.'

'Onze prioriteit op zo'n moment is het inlichten van de nabestaanden. We praten niet met de pers vóór de nabestaanden op de hoogte zijn. Tegelijkertijd 'ontplofften' social media en nieuwswebsites natuurlijk, dus wordt het je knap lastig gemaakt voet bij stuk te houden.'

Het draaiboek wordt nauwgezet gevolgd. Er worden binnen het crisisteam regelmatig 'status updates' ge-

geven: wat is de volgende stap, weet iedereen wat ze moet doen, moeten we dingen anders doen? Gorter: 'De dynamiek op zo'n moment is natuurlijk enorm. Je gaat mee in de maastroom en je moet ervoor zorgen dat je de lijn van het protocol vasthoudt. Je kunt niet reageren op alles wat er geroepen of gevraagd wordt. Focus op wat je wél weet en kunt doen. Breng alleen nieuws als er nieuws is. Hou je aan je messaging, verkoop geen onzin. Laat je niet verleiden tot speculaties en vooral: blijf jezelf!'

Dat laatste punt onderstreepte Gorter nog eens extra: 'Sommige adviseurs hebben de neiging je zó ver te prepareren dat je jezelf niet meer bent. Dat is 'killing' als je tegenover de verzamelde wereldpers staat: camera's zijn meedogenloos. Ik heb in deze crisis bevestigd gekregen wat ik als leidinggevende al langer wist: 'Luister niet altijd naar je adviseurs, luister naar je hart!'

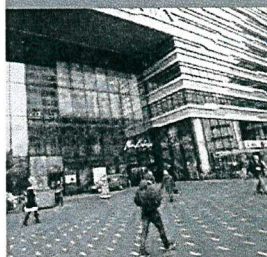
Blijven functioneren

Een andere tip uit de praktijk: 'Zorg ervoor dat je kunt blijven functioneren. Als zo'n crisis losbarst, weet je dat je de eerste 48 uur geen oog dichtdoet. Na een dag of drie wordt de intensiteit minder, dus die eerste periode moet je zien te overleven. Neem je rust, zorg voor voldoende drinken en eten. Voor mij hielpen bijvoorbeeld korte meditaties om mijn focus te houden.'

Verder is het essentieel selectief te zijn in je communicatie, aldus Gorter: 'Als je geen nieuws hebt, hou dan je mond. Ik heb twee persconferenties gegeven en daarnaast één persoonlijk interview, aan het FD. Verder niets, ondanks de talloze verzoeken. Zonder nieuws heb je geen toegevoegde waarde en kun je beter zwijgen.' Een ander punt van Gorter is dat hij zelf de woordvoering doet: 'Met alle respect: dit soort dingen moet je zelf doen, dat kun je niet overlaten aan een woordvoerder. Als je als directie iets te zeggen hebt, moet je dat altijd zelf doen!'

'Als directeur of - bij de overheid - als politiek verantwoordelijke ben je de crisis leader: jij hebt de regie en mensen kijken naar jou. Als je iets in de pers wilt zeggen, moet het van wezenlijk belang zijn en dan ben jij dus de aangewezen persoon om dat te doen. Bovendien is een 'ge-

Dinsdag 10 februari 2015
New Babylon Meeting Center

Lunchlezing Crisiscommunicatie tijdens de vliegcramp in Oekraïne

Het thema van deze tweede lunchlezing was Crisiscommunicatie. Zo'n 60 (crisis)communicatie professionals en netwerkpartners van het DCC-IenM luisterden en discussieerden met twee 'hands-on' experts die - elk vanuit hun eigen organisatie en met eigen belangen en verantwoordelijkheden - een prominente rol hebben gespeeld bij de crisiscommunicatie rondom de ramp met MH17.

delegeerde' woordvoerder nooit zo vrij om iets te zeggen als een verantwoordelijke bestuurder.'

'De eerste dagen ben je 100% van je tijd met crisismanagement bezig, daarna neemt dat af. Zaken beginnen zich uit te kristalliseren: er worden steeds meer feiten bekend en de verschillende acties worden uitgevoerd. Als vastligt wat je als onderneming gaat doen en als alle stakeholders - inclusief de nabestaanden - weten waar je voor staat en wat je voor hen gaat doen, breekt een andere fase aan: dan moet je een stap terug doen. De echte crisis is over na drie dagen. Dan kun je weer een normale nacht slaap inplannen. Nu, een half jaar later, ben ik nog zo'n 10% van mijn tijd bezig met MH17.'

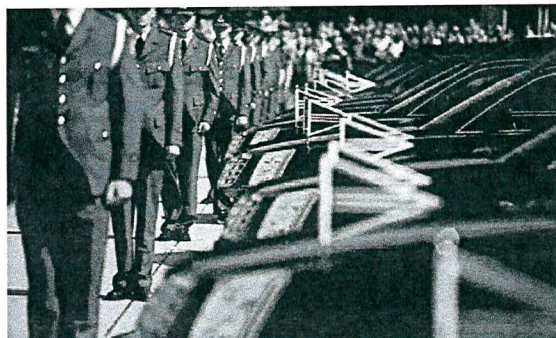
Do's & don'ts

- Zorg voor goede training
- Geen nieuwe informatie = geen persconferentie of interview
- Weet welke informatie wel en niet publiek gemaakt mag worden
- Formuleer altijd de kernboodschappen en houd daar aan vast
- Voorkom speculatie.
  - * Benoem alleen onderbouwde feiten
  - * Geen antwoord = geen probleem
  - * 'It's not about you & your ego'
- Communiceer helder en vermijd jargon of afkortingen
- Bepaal zelf de leidraad van een interview of persconferentie. 'Do it yourself'

Uitdagingen

- Focus
- Het verkrijgen van gevalideerde informatie onder tijdsdruk
- Veelvuldig gebruik van de bedrijfsnaam in negatieve berichtgeving
- Het publiek bespreken van individuele gevallen via media
- Ongegrunde 'conclusies' door zelfbenoemde experts
- Frequent opduikende complottheorieën en speculaties
- Geen grip op internationale uitingen

Foto's: ministerie van Defensie en Blad in 1 dag

BLAD IN 1 DAG
www.bladin1dag.nl

‘Centrale regie is essentieel’

De eigenlijke standplaats van Lodewijk Hekking is Den Haag, bij het ministerie van Veiligheid en Justitie. De eerste week na de ramp was hij als VenJ-woordvoerder in Den Haag toegevoegd aan het Nationaal Kernteam Crisiscommunicatie (NKC). Daarna kwam de vraag of hij naar de Nederlandse ambassade in Kiev wilde gaan...

Hoofd DCC-IenM Rob Hagman, die deze lunchlezing opende, heeft als motto: ‘Crisismanagement is Netwerkmanagement’. De praktijkervaringen van Lodewijk Hekking in Oekraïne onderstrepen de juistheid van deze analyse: ‘Ik kwam op 1 augustus in de hectiek van Kiev terecht in een goed draaiend team van collega’s van BZ en de politie, binnen de bestaande ambassade-structuur. Het was de periode dat een Nederlandse missie in Oost-Oekraïne op de rampplek probeerde te komen. Het ‘head of mission’ (HoM), Pieter Jaap Aalbersberg, werkte ook vanuit de ambassade in Kiev. Hij was onder andere belast met de externe communicatie, daarbij ondersteund door de BZ-woordvoerder. Dat betekende dagelijks verschillende persberichten over het verloop van de missie en dagelijks een persbriefing. We logeerden met z’n alleen in een hotel in de buurt van de ambassade; ik zat’s morgens vóór 7 uur bij het ontbijt al persberichten te typen. M’n mobiel en m’n laptop waren m’n beste vrienden: ik ben die eerste week enorm over m’n maximale belminuten heen gegaan.’

(NCC), aangevuld met experts, zoals die van het Nationaal Kernteam Crisiscommunicatie (NKC). Hekking: ‘Meteen na de ramp heeft VenJ het NKC ingesteld. Gelukkig hadden we met het NKC vlak tevoren, in begin 2014, veel geoefend in de aanloop naar de NSS-top in Den Haag. NKC was daardoor een geaccepteerd instrument en alle partijen wisten elkaar goed te vinden: dan zie je ook dat oefenen enorm scheelt als het écht telt. Wij waren in Kiev afhankelijk van berichten uit het veld, zo’n 800 km verderop. Dan kan het soms wat langer duren dan je liaison in Den Haag zou willen, maar dat zijn wel de omstandigheden waarin je allemaal je werk moet doen. Het belangrijkste is dan ook dat je over en weer begrip hebt voor de situatie waarin de ander opereert.’

Internationale setting

Eén van de factoren bij de MH17-ramp was – naast de bizarre omstandigheden van de crash – het feit dat er slachtoffers waren uit vele landen, waardoor de betrokkenheid van met name Australië en Maleisië groot was. Hekking: ‘Je moet in zo’n complexe situatie snel kunnen schakelen, overal tegelijk aan denken en altijd diplomatiek blijven. Wie luistert er naar wie? Wie mag er met de pers praten? Doen we wel of niet een gezamenlijke persconferentie, of: namens wie versturen we dit persbericht? En bovenal: beseffen dat er een groot verschil is tussen een departement in Den Haag en de situatie in Kiev of Charkov en dat er dus een enorme behoefte is aan actuele en correcte (proces)informatie. Dan is het goed dat je hebt geoefend en elkaar snel kunt vinden. Centrale regie is onmisbaar in dit soort situaties. Daardoor konden we ook vanaf het begin een eenduidige kabinetsboodschap uitdragen.’

Lessons learned

- Acceptatie NKC cruciaal: kennis maken en oefenen
- Vanaf begin a boodschap van Kabinet: mogelijk door centrale regie
- Geef – voor zover mogelijk – procesinformatie
- Belang van woordvoerder ter plekke: informatief
- Talking head ter plekke belangrijk

Complex netwerk van stakeholders

‘De missie werkte (inclusief eigen Defensie-woordvoerders) vanuit een basiskamp 800 km verderop, bij Charkov. Nog oostelijker, bij Soledar, bevond zich een veldpost, waar ook een woordvoerder van Defensie opereerde. Daarnaast voerde de OVSE (Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa) in het oosten de onderhandelingen met de opstandelingen en verzorgde daarvandaan de eigen communicatie. Dit alles moest wel gebeuren onder NKC-coördinatie. Wij moesten er dus voor zorgen dat alles wat er op communicatie-gebied in Kiev gebeurde, in lijn was met wat zich in Den Haag en Charkov afspeelde. Door alle verschillende partijen en belangen waren dit redelijk complexe afstemmingsprocessen.’

Nationale crisisstructuur

Als verschillende ministeries zijn betrokken bij de aanpak van een crisis, treedt de nationale crisisstructuur in werking. Deze bestaat uit drie crisisteam: het advies-team, de Interdepartementale Commissie Crisisbeheersing (ICCb) en de Ministeriële Commissie Crisisbeheersing (MCCb).

Het adviesteam wordt samengesteld uit adviseurs van verschillende ministeries en het Nationaal CrisisCentrum

[redacted] BD/WODC/EWB

Van: [redacted]@haarlemmermeer.nl>
Verzonden: woensdag 11 februari 2015 21:45
Aan: [redacted] BD/WODC/EWB
Onderwerp: Re: contactgegevens

[redacted]
Ontvangen. Bedankt!

GR [redacted]

Verstuurd vanaf mijn iPad

Op 11 feb. 2015 om 16:36 heeft [redacted] BD/WODC/EWB [redacted]@minvenj.nl> het volgende geschreven:

Geachte mevrouw [redacted]

Zoals zojuist telefonisch beloofd, hieronder mijn contactgegevens.

Vriendelijke groet,

[redacted]

.....
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum
Afdeling Extern Wetenschappelijke Betrekkingen
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | [redacted]
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

.....
M [redacted]
E
I www.wodc.nl
.....

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Veiligheid en Justitie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Security and Justice

*****
*****
*****

Aan deze e-mail kunnen geen rechten worden ontleend. De gemeente Haarlemmermeer sluit iedere aansprakelijkheid uit die voortvloeit uit de elektronische verzending van dit bericht en de bijlage(n).

De inhoud van dit e-mailbericht (en de bijlagen) is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n).

Ontvangt u dit bericht ten onrechte? Dan verzoeken wij u de afzender hierover te informeren en het bericht te verwijderen.

Gemeente Haarlemmermeer staat er niet voor in dat de integriteit van dit bericht behouden is gebleven. Ook garanderen wij niet dat dit bericht en de bijlage(n) vrij is van virussen, niet is onderschept of vatbaar is geweest voor tussenkomst (door derden).

*****
*****
*****

[redacted] BD/WODC/EWB

Van: [redacted] BD/WODC/EWB
Verzonden: woensdag 25 februari 2015 11:09
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: contactgegevens

Hallo [redacted]

Klopt, afgelopen week hebben we bekendgemaakt dat het onderzoek wordt uitgevoerd door een team van onafhankelijke onderzoekers vanuit de Universiteit Twente. [redacted]

In december is het onderzoekskader van het WODC-onderzoek door de regering aan de Tweede Kamer gecommuniceerd (<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/rapporten/2014/12/19/tk-bijlage-wodc-onderzoek-evaluatie-nationale-crisisbeheersingsorganisatie-vlucht-mh17-onderzoekskader.html>). Daarin staat dat het onderzoek rond de zomer van 2015 klaar dient te zijn. Binnenkort zal de verdere uitwerking van het onderzoek aan de Tweede Kamer worden gecommuniceerd. [redacted]

Groet,
[redacted]

Van: [redacted] [mailto:[redacted]@haarlemmermeer.nl]
Verzonden: woensdag 25 februari 2015 10:20
Aan: [redacted] BD/WODC/EWB
CC: [redacted]
Onderwerp: Re: contactgegevens

Beste [redacted]

Vanochtend las ik op Twitter dat jullie het onderzoek aan de Universiteit Twente hebben gegund. Weer een stap verder, mooi!

[redacted]

Ik ben namelijk benieuwd of er al meer info over de planning en onderzoeksopzet bekend is.

Hoor graag van je.

Groeten,
[redacted]

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 11 feb. 2015 om 16:36 heeft [redacted] BD/WODC/EWB [redacted]@minvenj.nl> het volgende geschreven:

Geachte [redacted]

Zoals zojuist telefonisch beloofd, hieronder mijn contactgegevens.

Vriendelijke groet,

[Redacted]

.....

Ministerie van Veiligheid en Justitie
Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum
Afdeling Extern Wetenschappelijke Betrekkingen

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | [Redacted]
 Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

.....

M [Redacted]
E [Redacted]

I www.wodc.nl

.....

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Veiligheid en Justitie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Security and Justice

 Denk aan het milieu voor u besluit deze mail te printen!

*****
 *****
 *****

Aan deze e-mail kunnen geen rechten worden ontleend. De gemeente Haarlemmermeer sluit iedere aansprakelijkheid uit die voortvloeit uit de elektronische verzending van dit bericht en de bijlage(n).

De inhoud van dit e-mailbericht (en de bijlagen) is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n).

Ontvangt u dit bericht ten onrechte? Dan verzoeken wij u de afzender hierover te informeren en het bericht te verwijderen.

Gemeente Haarlemmermeer staat er niet voor in dat de integriteit van dit bericht behouden is gebleven. Ook garanderen wij niet dat dit bericht en de bijlage(n) vrij is van virussen, niet is onderschept of vatbaar is geweest voor tussenkomst (door derden).

*****
 *****
 *****

[redacted] - BD/WODC/EWB

Van: WODC-informatiedesk - WODC
Verzonden: dinsdag 3 maart 2015 10:21
Aan: [redacted] BD/WODC/EWB
Onderwerp: FW: Ander onderwerp - 2563

Hoi [redacted]

Ik stuur deze maar naar jou door ter info, want ik zag dat dit onderzoek door jou begeleid wordt.

Groetjes,

[redacted]

Van: [redacted]@wodc.nl [mailto:[redacted]@wodc.nl]
Verzonden: maandag 2 maart 2015 21:48
Aan: WODC-informatiedesk - WODC
Onderwerp: Ander onderwerp

Contactformulier

Uw naam : [redacted]
Uw organisatie : [redacted]
Uw e-mail adres : [redacted]

Ik heb een vraag/opmerking over : Ander onderwerp

Uw telefoonnummer overdag : [redacted]

Uw vraag of opmerking : beste WODC, Ik vernam vandaag dat het WODC een onderzoek doet naar de rijkscrisisstructuur na het ongeluk met MH17. Wij vormen als [redacted] geen officiële partner, maar hebben wel nauw contact gehad met het Nationaal Crisiscentrum en het Nationaal Kernteam Crisiscommunicatie. Mocht er interesse zijn, dan ben ik van harte bereid om onze rol in het geheel en onze (positieve) ervaringen daarmee toe te lichten.

Rekensom: $2 + 5 =$: 7

[redacted] BD/WODC/EWB

Van: [redacted] BD/WODC/EWB
Verzonden: dinsdag 3 maart 2015 10:47
Aan: [redacted]
Onderwerp: WODC-onderzoek "Evaluatie nationale crisisbeheersingsorganisatie vlucht MH17"

Geachte [redacted]

Dank voor het onderstaande bericht over het WODC-onderzoek "Evaluatie nationale crisisbeheersingsorganisatie vlucht MH17". Inmiddels zijn we vanuit meerdere hoeken benaderd door mensen/organisaties die mee willen werken aan het onderzoek. Dat is heel fijn. De onderzoekers van de Universiteit Twente zijn onlangs begonnen met het onderzoek. Ze zitten nu in de fase van documentstudie. In een later stadium gaan ze ook interviews afnemen met leden van de nationale crisisbeheersingsorganisatie en met externe samenwerkingspartners. De afronding van het onderzoek is voorzien rond de zomer van 2015.

Met de onderzoekers zal ik bespreken of en, zo ja, hoe we de mensen die zich spontaan hebben aangemeld een plek kunnen geven in het onderzoek. Met sommigen zullen de onderzoekers willen spreken, anderen kunnen wellicht behulpzaam zijn bij het aanleveren van documenten of bij het toegang krijgen tot organisaties. Gezien het grote aantal mensen en organisaties dat betrokken is (geweest) bij de ramp met vlucht MH17, zullen de onderzoekers echter ook keuzes moeten maken. Ik zal u laten weten of op uw aanbod willen ingaan. Als u tot die tijd vragen heeft, dan kunt u mij bereiken via de onderstaande contactgegevens.

Nogmaals dank voor uw bericht en voor de bereidheid om mee te werken aan het onderzoek!

Vriendelijke groet,

[redacted]

.....
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum
Afdeling Extern Wetenschappelijke Betrekkingen
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | [redacted]
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

.....
M [redacted]
E [redacted]
I www.wodc.nl
.....

Van: [redacted]@wodc.nl [mailto:[redacted]@wodc.nl]
Verzonden: maandag 2 maart 2015 21:48

Aan: WODC-informatiedesk - WODC

Onderwerp: Ander onderwerp

Contactformulier

Uw naam :

Uw organisatie :

Uw e-mail adres :

Ik heb een
vraag/opmerking : Ander onderwerp
over

Uw
telefoonnummer :
overdag

Uw vraag of
opmerking : beste WODC, Ik vernam vandaag dat het WODC een onderzoek doet naar de
rijkscrisisstructuur na het ongeluk met MH17. Wij vormen als
 geen officiële partner, maar hebben wel nauw contact
gehad met het Nationaal Crisiscentrum en het Nationaal Kernteam
Crisiscommunicatie. Mocht er interesse zijn, dan ben ik van harte bereid om onze rol in
het geheel en onze (positieve) ervaringen daarmee toe te lichten.

Rekensom: $2 + 5 =$: 7

[redacted] BD/WODC/EWB

Van: [redacted] BD/DW/AV
Verzonden: donderdag 2 april 2015 16:03
Aan: [redacted]
CC: [redacted] BD/WODC/EWB; Nijhuis, I. - BD/NCTV; [redacted] BD/DW/AR
Onderwerp: RE: WODC

Beste [redacted]
Daarvoor kun je terecht bij de projectleider van het WODC, [redacted], zie cc.
Overigens zit [redacted] ook in de klankbordgroep.
Groeten [redacted]

Met vriendelijke groet,

[redacted]
coördinerend sr. beleidsmedewerker

.....
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 16950 | 2500 BZ | Den Haag

[redacted]
www.nctv.nl

.....
Van: [redacted] [mailto:[redacted]@minbuza.nl]
Verzonden: donderdag 2 april 2015 13:37
Aan: [redacted] BD/DW/AV
Onderwerp: WODC

Beste [redacted]
Bij wie kunnen wij meer informatie krijgen over het WODC onderzoek (universiteit Twente): bijv achtergrond, reikwijdte en Terms of Reference?
Hou me aanbevolen voor informatie!
Dank, [redacted]

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

[redacted] BD/WODC/EWB

Van: [redacted] - BD/WODC/EWB
Verzonden: donderdag 16 april 2015 13:51
Aan: [redacted]
CC: [redacted] BD/WODC/EWB
Onderwerp: RE: WODC onderzoek MH-17

Beste [redacted]

Onderstaande mailwisseling dateert alweer van het begin van dit jaar, maar ik kan je vragen nu pas beantwoorden. Pas deze week is de Tweede Kamer geïnformeerd over de verdere uitvoering van het onderzoek en het is wel zo correct dat de Kamer als eerste geïnformeerd wordt.

Het WODC heeft het onderzoek "Evaluatie nationale crisisbeheersingsorganisatie vlucht MH17" inderdaad extern aanbesteed. Uitvoerder van het onderzoek is een multidisciplinair team van onderzoekers vanuit de Universiteit Twente, onder aanvoering van prof.dr. René Torenvlied. Zie http://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2015Z06775&did=2015D1379 § voor de stavaza-brief MH17 die deze week naar de Kamer is gestuurd, inclusief een bijlage van het WODC met de onderzoeksvragen en de onderzoeksplan. De beoogde opleverdatum van het onderzoek is najaar 2015.

Beantwoordt dat je vragen? Zo niet, dan hoor ik het graag.

Vriendelijke groet,

[redacted]

.....
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum
Afdeling Extern Wetenschappelijke Betrekkingen
 Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | [redacted]
 Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

.....
M [redacted]
E [redacted]
I www.wodc.nl

.....
Van: [redacted] [mailto:[redacted]]
Verzonden: maandag 5 januari 2015 17:05
Aan: [redacted] BD/WODC/EWB
CC: [redacted] BD/WODC/EWB; [redacted] BD/WODC/EWB
Onderwerp: RE: WODC onderzoek MH-17

Beste [redacted] dank voor je antwoord; ik wacht met interesse seintje van [redacted] af.
 Aan jullie alle drie uiteraard de allerbeste wensen voor 2015!
 met mij 'so far so good'!
 Met vriendelijke groeten,

[redacted]

From: [redacted]@minvenj.nl
To: [redacted]
CC: [redacted]@minvenj.nl; [redacted]@minvenj.nl
Subject: FW: WODC onderzoek MH-17
Date: Wed, 31 Dec 2014 16:10:23 +0000

Dag [redacted]

Excuses voor de late reactie maar het was nogal hectisch in de weken voor kerst en vervolgens was ik een week weg. Je had mijn werkmail niet helemaal correct dus die was niet aangekomen, ik mail je daar nu wel vandaan dan heb je het goede adres. Gaat alles goed met jou?

Inderdaad gaan we op verzoek van de minister een onderzoek doen naar de crisiscommunicatie en naar de mening van nabestaanden. Vanuit EWB zijn inmiddels offertes aangevraagd. Ik heb [redacted] in cc van deze mail gezet, omdat hij de EWB-er is die dit project begeleidt. Ik denk dat het het handigste is als je na de gunning van het onderzoek een keer direct contact met hem hebt. Hij kan je vertellen wat de onderzoeksvragen zijn en wat de planning is.

Een fijne jaarwisseling en hartelijke groet,

[redacted]

From: [redacted]
Sent: woensdag 31 december 2014 17:00:13
To: [redacted] BD/WODC/EWB
Subject: RE: WODC onderzoek MH-17

From: [redacted]
To: [redacted]
Subject: FW: WODC onderzoek MH-17
Date: Fri, 28 Nov 2014 14:26:27 +0100

Kreeg mail retour (waarschijnlijk fout e-mailadres ingevoerd), dus daarom dan nu via [redacted]

From: [redacted]
To: [redacted]@minvenj.nl; [redacted]@minvenj.nl
Subject: WODC onderzoek MH-17
Date: Fri, 28 Nov 2014 14:20:05 +0100

Beste [redacted]

Ik kom eens even bij jullie op de lijn n.a.v. het volgende:
Menno van Duin en ik zijn voornemens om - samen met Arjen Boin en Werner Overdijk (van Crisisplan te Leiden) - een boek te schrijven over de vliegramp MH-17.

[redacted]

[redacted]

In NRC las ik nl. laatst dat het WODC gevraagd is het interdepartementale optreden rond MH-17 te evalueren.

Ik veronderstel dat het onderzoek wordt uitbesteed [redacted]

[redacted] maar weet dat natuurlijk niet zeker. In ieder geval zouden wij voor ons boek belang kunnen hebben bij de resultaten van het onderzoek, en wat dat betreft ben ik benieuwd op welke vragen het onderzoek een antwoord zou moeten geven en wanneer het onderzoeksrapport (ongeveer) zal verschijnen.

Kunnen jullie mij hierover misschien iets meer vertellen? (- ik weet dat het raakt aan vertrouwelijkheid, maar dat geldt ook voor 't bovenstaande!)

Overigens, ter informatie: vorige maand is een nieuwe bundel van het lectoraat Crisisbeheersing verschenen, 'Lessen uit crises en mini-crisis 2013' (zie link voor pdf).

<https://www.politieacademie.nl/kennisenonderzoek/Lectoraten/LectoraatCrisisbeheersing/Documents/Lessen%20uit%20crises%20en%20mini-crisis%202013-low%20res.pdf>

Misschien ook voor jullie (of collega's?) leuk om tussendoor eens een hoofdstukje te lezen en van gebeurtenissen op dit terrein op de hoogte te blijven.

Met hartelijke groet,

[redacted]

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Veiligheid en Justitie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Security and Justice

[redacted] BD/WODC/EWB

Van: [redacted] - BD/WODC/EWB
Verzonden: maandag 20 april 2015 9:39
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: WODC/UT-onderzoek MH17

Beste [redacted]

Dank voor de documenten. Uiteraard gaan we hiermee vertrouwelijk om. De onderzoekers van de Universiteit Twente hebben bij de start van het onderzoek een geheimhoudingsverklaring ondertekend en voor hen geldt dus ook dat ze er vertrouwelijk mee om zullen gaan.

De onderzoekers zijn voornemens om de betrokken ministeries op korte termijn te benaderen voor verdere informatie. Ongetwijfeld komen ze dan bij jullie op de lijn; ook om jullie interne evaluatie te bespreken.

Groet,

[redacted]

.....
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum
Afdeling Extern Wetenschappelijke Betrekkingen

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | [redacted]
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

.....
M [redacted]
E [redacted]
I www.wodc.nl

.....
Van: [redacted] [mailto:[redacted]@minvws.nl]

Verzonden: vrijdag 17 april 2015 10:58**Aan:** [redacted] - BD/WODC/EWB**CC:** [redacted]**Onderwerp:** RE: WODC/UT-onderzoek MH17

Beste [redacted]

Bedankt voor de gegevens.

Hierbij ontvang je zoals afgesproken de interne evaluatie van VWS. We hebben afgestemd met de directeur publieke gezondheid of we de resultaten beschikbaar konden stellen.

[redacted]

Tevens heb ik een document bijgevoegd dat we in het eerste weekend hebben opgesteld over de opzet van het nazorgtraject. Dat geeft een beeld van de verwachtingen die we op dat moment hadden. We lichten het graag toe in een gesprek met de onderzoekers.

We gaan ervan uit dat jullie vertrouwelijk met de informatie omgaan.

Groeten, [redacted]

[Redacted]

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Directie Publieke Gezondheid, afdeling Crisisbeheersing en Infectieziekten
Rijnstraat 50 | 2515 XP | Den Haag |
Postbus 20350 | 2500 EJ | Den Haag |

[Redacted]

[redacted] - BD/WODC/EWB

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 24 april 2015 10:09
Aan: [redacted] - BD/WODC/EWB
Onderwerp: RE: WODC onderzoek MH-17

Beste [redacted]

Dank voor je up-date/attendingering op stand van zaken van het onderzoek.
Als waarschijnlijk een ieder zie ik uit naar de resultaten!

Met vriendelijke groeten,

[redacted]

From: [redacted]@minvenj.nl
To: [redacted]
CC: [redacted]@minvenj.nl
Subject: RE: WODC onderzoek MH-17
Date: Thu, 16 Apr 2015 11:51:02 +0000

Beste [redacted]

Onderstaande mailwisseling dateert alweer van het begin van dit jaar, maar ik kan je vragen nu pas beantwoorden. Pas deze week is de Tweede Kamer geïnformeerd over de verdere uitvoering van het onderzoek en het is wel zo correct dat de Kamer als eerste geïnformeerd wordt.

Het WODC heeft het onderzoek "Evaluatie nationale crisisbeheersingsorganisatie vlucht MH17" inderdaad extern aanbesteed. Uitvoerder van het onderzoek is een multidisciplinair team van onderzoekers vanuit de Universiteit Twente, onder aanvoering van prof.dr. René Torenvlied. Zie http://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2015Z06775&did=2015D1379 voor de stavaza-brief MH17 die deze week naar de Kamer is gestuurd, inclusief een bijlage van het WODC met de onderzoeksvragen en de onderzoeks aanpak. De beoogde opleverdatum van het onderzoek is najaar 2015.

Beantwoordt dat je vragen? Zo niet, dan hoor ik het graag.

Vriendelijke groet,

[redacted]

Ministerie van Veiligheid en Justitie
Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum
Afdeling Extern Wetenschappelijke Betrekkingen
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | [redacted]
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

M [redacted]
E [redacted]
I www.wodc.nl

Van: [redacted] [mailto:[redacted]]
Verzonden: maandag 5 januari 2015 17:05
Aan: [redacted] BD/WODC/EWB
CC: [redacted] BD/WODC/EWB; [redacted] BD/WODC/EWB
Onderwerp: RE: WODC onderzoek MH-17

Beste [redacted] dank voor je antwoord; ik wacht met interesse seintje van [redacted] af.
Aan jullie alle drie uiteraard de allerbeste wensen voor 2015!
met mij 'so far so good'!
Met vriendelijke groeten,
[redacted]

From: [redacted]@minvenj.nl
To: [redacted]
CC: [redacted]@minvenj.nl; [redacted]@minvenj.nl
Subject: FW: WODC onderzoek MH-17
Date: Wed, 31 Dec 2014 16:10:23 +0000

Dag [redacted]

Excuses voor de late reactie maar het was nogal hectisch in de weken voor kerst en vervolgens was ik een week weg. Je had mijn werkmail niet helemaal correct dus die was niet aangekomen, ik mail je daar nu wel vandaan dan heb je het goede adres. Gaat alles goed met jou?

Inderdaad gaan we op verzoek van de minister een onderzoek doen naar de crisiscommunicatie en naar de mening van nabestaanden. Vanuit EWB zijn inmiddels offertes aangevraagd. Ik heb [redacted] in cc van deze mail gezet, omdat hij de EWB-er is die dit project begeleidt. Ik denk dat het het handigste is als je na de gunning van het onderzoek een keer direct contact met hem hebt. Hij kan je vertellen wat de onderzoeksvragen zijn en wat de planning is.

Een fijne jaarwisseling en hartelijke groet,

[redacted]

From: [redacted]
Sent: woensdag 31 december 2014 17:00:13
To: [redacted] BD/WODC/EWB
Subject: RE: WODC onderzoek MH-17

From: [redacted]
To: [redacted]
Subject: FW: WODC onderzoek MH-17
Date: Fri, 28 Nov 2014 14:26:27 +0100

Kreeg mail retour (waarschijnlijk fout e-mailadres ingevoerd), dus daarom dan nu via [redacted]

From: [redacted]
To: [redacted]@minvenj.nl; [redacted]@minvenj.nl

Subject: WODC onderzoek MH-17

Date: Fri, 28 Nov 2014 14:20:05 +0100

Beste

Ik kom eens even bij jullie op de lijn n.a.v. het volgende:

Menno van Duin en ik zijn voornemens om - samen met Arjen Boin en Werner Overdijk (van Crisisplan te Leiden) - een boek te schrijven over de vliegramp MH-17.

In NRC las ik nl. laatst dat het WODC gevraagd is het interdepartementale optreden rond MH-17 te evalueren.

Ik veronderstel dat het onderzoek wordt uitbesteed

maar weet dat natuurlijk niet zeker. In ieder geval zouden wij voor ons boek belang kunnen hebben bij de resultaten van het onderzoek, en wat dat betreft ben ik benieuwd op welke vragen het onderzoek een antwoord zou moeten geven en wanneer het onderzoeksrapport (ongeveer) zal verschijnen.

Kunnen jullie mij hierover misschien iets meer vertellen? (- ik weet dat het raakt aan vertrouwelijkheid, maar dat geldt ook voor 't bovenstaande!)

Overigens, ter informatie: vorige maand is een nieuwe bundel van het lectoraat Crisisbeheersing verschenen, 'Lessen uit crises en mini-crisis 2013' (zie link voor pdf).

<https://www.politieacademie.nl/kennisenonderzoek/Lectoraten/LectoraatCrisisbeheersing/Documents/Lessen%20uit%20crises%20en%20mini-crisis%202013-low%20res.pdf>

Misschien ook voor jullie (of collega's?) leuk om tussendoor eens een hoofdstukje te lezen en van gebeurtenissen op dit terrein op de hoogte te blijven.

Met hartelijke groet,

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Veiligheid en Justitie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Security and Justice

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Veiligheid en Justitie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Security and Justice

[redacted] BD/WODC/EWB

Van: [redacted]@minvws.nl>
Verzonden: dinsdag 22 september 2015 9:51
Aan: [redacted] BD/WODC/EWB
Onderwerp: RE: Wob-verzoek interne evaluaties MH17

Dank je wel. Ik ga hier bespreken of dit voor ons nog consequenties heeft.

Groeten, [redacted]

Van: [redacted] BD/WODC/EWB [mailto:[redacted]@minvenj.nl]
Verzonden: dinsdag 22 september 2015 9:48
Aan: [redacted]
Onderwerp: Wob-verzoek interne evaluaties MH17

Dag [redacted]

Bij de NCTV/VenJ is een Wob-verzoek binnengekomen om alle interne departementale evaluaties van MH17 openbaar te maken. [redacted]

De NCTV dient in het antwoord op het Wob-verzoek echter wel te zeggen wat er binnen VenJ beschikbaar is. Ik zal daarom de interne evaluaties die jij me op 17/04/2015 gemaïld hebt (zie bijlage) doorzetten naar de collega's van de NCTV.

Het antwoord op het Wob-verzoek passeert binnenkort de IC, dus bovenlangs krijg je dit waarschijnlijk ook nog te horen. Maar ik hecht eraan om het je ook persoonlijk te laten weten. Bij dezen.

Groeten,

[redacted]

.....
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum
Afdeling Extern Wetenschappelijke Betrekkingen
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | [redacted]
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

.....
M [redacted]
E [redacted]
I www.wodc.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Veiligheid en Justitie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Security and Justice

Het kernministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport verhuist naar De Resident. Het bezoekadres is vanaf 1 juni 2015: Parnassusplein 5, Den Haag. De telefoonnummers (algemeen 070-3407911) en het postadres (postbus 20350, 2500 EJ Den Haag) van het ministerie blijven hetzelfde.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

[redacted] BD/WODC/EWB

Van: [redacted]
 Verzonden: woensdag 16 december 2015 19:19
 Aan: [redacted] BD/WODC/EWB
 Onderwerp: RE: rapport "evaluatie nationale crisisbeheersingsorganisatie vlucht MH17"

[redacted] Dank.

Prettige Kerstperiode gewenst.

Met vriendelijke groeten,

[redacted]

Van: [redacted] BD/WODC/EWB [mailto:[redacted]@minvenj.nl]
 Verzonden: woensdag 16 december 2015 16:45
 Aan: [redacted]
 Onderwerp: rapport "evaluatie nationale crisisbeheersingsorganisatie vlucht MH17"

Dag [redacted]

Laatst heb je me gevraagd om je het eindrapport toe te sturen van het onderzoek "Evaluatie nationale crisisbeheersingsorganisatie vlucht MH17". Deze ochtend is het rapport aangeboden aan de Tweede Kamer en gelijktijdig is het op de site van het WODC geplaatst: <https://www.wodc.nl/onderzoeksdatabase/2563-evaluatie-crisisbeheersingsorganisatie-vlucht-mh17.aspx?cp=44&cs=6796>

De rapporten gaan nu naar de drukker. Als ik ze hier in huis heb dan stuur ik je een hardcopy exemplaar toe. Dat zal januari worden. Maar dan heb je bij dezen alvast de digitale versie.

Alvast heel fijne feestdagen!

Groeten,

[redacted]

Ministerie van Veiligheid en Justitie
Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum
Afdeling Extern Wetenschappelijke Betrekkingen
 Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | [redacted]
 Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

M [redacted]
 E [redacted]@minvenj.nl
 I www.wodc.nl

[redacted] BD/WODC/EWB

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 27 januari 2016 18:33
Aan: [redacted] BD/WODC/EWB
Onderwerp: RE: hardcopy rapport evaluatie crisisorganisatie vlucht MH17

[redacted] Dank.

Met vriendelijke groeten,

Van: [redacted] - BD/WODC/EWB [mailto:[redacted]@minvenj.nl]

Verzonden: woensdag 27 januari 2016 17:25

Aan: [redacted]

Onderwerp: hardcopy rapport evaluatie crisisorganisatie vlucht MH17

Dag [redacted]

Voor de Kerst had je al eens gevraagd om een hardcopy van het eindrapport van René Torenvlied en zijn team over de evaluatie van de crisisorganisatie na het neerstorten van vlucht MH17. De rapporten zijn inmiddels gedrukt en zojuist heeft het secretariaat hier een envelop voor jou bij de post gedaan. Die gaat morgen weg, vrijdag zou het bij je in de brievenbus kunnen belanden.

De digitale versies van rapport en samenvattingen staan op <https://www.wodc.nl/onderzoeksdatabase/2563-evaluatie-crisisbeheersingsorganisatie-vlucht-mh17.aspx>.

Groeten,

.....
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum
Afdeling Extern Wetenschappelijke Betrekkingen
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | [redacted]
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

.....
M [redacted]
E [redacted]@minvenj.nl
I www.wodc.nl
.....

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Veiligheid en Justitie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Security and Justice

[redacted] BD/WODC/EWB

Van: [redacted] - BD/WODC/EWB
Verzonden: donderdag 27 november 2014 18:30
Aan: [redacted] BD/DWJZ/JZ
Onderwerp: RE: gebruik van staatsgeheime bronnen in een WODC-onderzoek

Geachte heer [redacted]
 Dank voor uw snelle reactie. Daar kan ik mee verder.
 Groet,

Van: [redacted] - BD/DWJZ/JZ
Verzonden: donderdag 27 november 2014 15:43
Aan: [redacted] - BD/WODC/EWB
CC: [redacted] BD/DSB/AS
Onderwerp: RE: gebruik van staatsgeheime bronnen in een WODC-onderzoek

Geachte [redacted]

- Het lijkt me nuttig dat u in eerste instantie uw vraag voorlegt aan (de juridische afdeling van) het dienstonderdeel dat verantwoordelijk is voor de geheime documenten; daar kan men het beste beoordelen welk geheimhoudingsregime van toepassing is en welke maatregelen getroffen moeten worden.
- In Artikel 7 van het standaardcontract zie ik wel een bepaling over de omgang met vertrouwelijke gegevens, maar ik denk dat de gegevens waarover het hiér gaat, een sterkere geheimhouding verdienen. Daar komt bij dat ik ook niet weet of de onderzoekers zonder meer gerechtigd zijn om de documenten te zien en te gebruiken.

Aangezien het gaat om de ramp met de MH-17 en omdat de MCC, naar ik aanneem, onder de beleidsverantwoordelijkheid van de NCTv valt, stuur ik dit mailtje c.c. naar het hoofd van de juridische eenheid bij de NCTv, [redacted] ([redacted]: ik zal je ook de oorspronkelijke mail van [redacted] nog sturen.)
 Met vriendelijke groet,

.....
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector Juridische Zaken
 Turfmarkt 147 | Den Haag | [redacted]
 Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

Van: [redacted] BD/WODC/EWB
Verzonden: donderdag 27 november 2014 15:33
Aan: [redacted] BD/DWJZ/JZ
Onderwerp: gebruik van staatsgeheime bronnen in een WODC-onderzoek

Geachte [redacted]
 Mijn WODC-collega's [redacted] hebben mij naar u verwezen. Het volgende is het geval...

Vanuit het WODC gaat een evaluatieonderzoek starten naar het functioneren van de Rijkscrisisstructuur na het neerstorten van vlucht MH17. Het onderzoek zal in opdracht van het WODC worden uitgevoerd door een externe partij. De onderzoekers zullen te maken krijgen met bronnen die Staatsgeheim zijn, bijvoorbeeld verslagen van de MCCb (de Ministeriële Commissie Crisisbeheersing, met daarin de Ministers van VenJ, AZ, BZ, Defensie, IenM, VWS). Mijn vraag is of de standaardbepalingen in de WODC-contracten (zie bijlage met standaardcontract, artikel 7) afdoende zijn om externe onderzoeker toegang te geven tot bronnen die Staatsgeheim zijn, is daarvoor een geheimhoudingsverklaring nodig (zie de andere twee bijlagen), hebben onderzoekers een AIVD-screening nodig, of kunnen externe onderzoekers überhaupt geen toegang krijgen tot bronnen die Staatsgeheim zijn?

Kunt u bovenstaande vraag beantwoorden en, zo ja, kan ik u daarover dan een keer bellen? Zo nee, heeft u een suggestie van iemand die het antwoord mogelijk wel weet?

Bij voorbaat dank voor uw reactie.

Vriendelijke groet,

[Redacted]

.....
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum
Afdeling Extern Wetenschappelijke Betrekkingen

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | [Redacted]

Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

.....
M [Redacted]
E [Redacted]

I www.wodc.nl

.....

[redacted] BD/WODC/EWB

Van: [redacted] - BD/WODC/EWB
Verzonden: woensdag 10 december 2014 15:40
Aan: [redacted] - BD/DSB/AS
Onderwerp: RE: gebruik van staatsgeheime bronnen in een WODC-onderzoek

Hallo [redacted]
 Met dank!
 Groeten,
 [redacted]

Van: [redacted] - BD/DSB/AS
Verzonden: woensdag 10 december 2014 15:05
Aan: [redacted] - BD/WODC/EWB
Onderwerp: RE: gebruik van staatsgeheime bronnen in een WODC-onderzoek

Dag [redacted]
 Zoals beloofd zend ik je de vindplaats van het Virbi.
http://wetten.overheid.nl/BWBR0033507/geldigheidsdatum_10-12-2014
 Veel succes!

Van: [redacted] BD/WODC/EWB
Verzonden: donderdag 27 november 2014 18:33
Aan: [redacted] BD/DSB/AS
Onderwerp: RE: gebruik van staatsgeheime bronnen in een WODC-onderzoek

Geachte [redacted]
 Kunt u mij verder helpen met mijn onderstaande vraag over het gebruik van Staatsgeheime bronnen in een WODC-onderzoek? Ik zal u op korte termijn even proberen te bellen.
 Vriendelijke groet,
 [redacted]

.....
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum
Afdeling Extern Wetenschappelijke Betrekkingen
 Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | [redacted]
 Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

.....
M [redacted]
E [redacted]
I www.wodc.nl

.....
Van: [redacted] BD/DWJZ/JZ
Verzonden: donderdag 27 november 2014 15:43
Aan: [redacted] - BD/WODC/EWB
CC: [redacted] BD/DSB/AS
Onderwerp: RE: gebruik van staatsgeheime bronnen in een WODC-onderzoek

Geachte [redacted]

- Het lijkt me nuttig dat u in eerste instantie uw vraag voorlegt aan (de juridische afdeling van) het dienstonderdeel dat verantwoordelijk is voor de geheime documenten; daar kan men het beste beoordelen welk geheimhoudingsregime van toepassing is en welke maatregelen getroffen moeten worden.
- In Artikel 7 van het standaardcontract zie ik wel een bepaling over de omgang met vertrouwelijke gegevens, maar ik denk dat de gegevens waarover het hiér gaat, een sterkere geheimhouding verdienen. Daar komt bij dat ik ook niet weet of de onderzoekers zonder meer gerechtigd zijn om de documenten te zien en te gebruiken.

Aangezien het gaat om de ramp met de MH-17 en omdat de MCC, naar ik aanneem, onder de beleidsverantwoordelijkheid van de NCTv valt, stuur ik dit mailtje c.c. naar het hoofd van de juridische eenheid bij de NCTv, [redacted]

([redacted] : ik zal je ook de oorspronkelijke mail van de heer [redacted] nog sturen.)

Met vriendelijke groet,

[redacted]

.....
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector Juridische Zaken

Turfmarkt 147 | Den Haag | [redacted]
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

.....
[redacted]
.....

Van: [redacted] BD/WODC/EWB

Verzonden: donderdag 27 november 2014 15:33

Aan: [redacted] BD/DWJZ/JZ

Onderwerp: gebruik van staatsgeheime bronnen in een WODC-onderzoek

Geachte [redacted]

Mijn WODC-collega's [redacted] hebben mij naar u verwezen. Het volgende is het geval...

Vanuit het WODC gaat een evaluatieonderzoek starten naar het functioneren van de Rijkscrisisstructuur na het neerstorten van vlucht MH17. Het onderzoek zal in opdracht van het WODC worden uitgevoerd door een externe partij. De onderzoekers zullen te maken krijgen met bronnen die Staatsgeheim zijn, bijvoorbeeld verslagen van de MCCb (de Ministeriële Commissie Crisisbeheersing, met daarin de Ministers van VenJ, AZ, BZ, Defensie, IenM, VWS). Mijn vraag is of de standaardbepalingen in de WODC-contracten (zie bijlage met standaardcontract, artikel 7) afdoende zijn om externe onderzoeker toegang te geven tot bronnen die Staatsgeheim zijn, is daarvoor een geheimhoudingsverklaring nodig (zie de andere twee bijlagen), hebben onderzoekers een AIVD-screening nodig, of kunnen externe onderzoekers überhaupt geen toegang krijgen tot bronnen die Staatsgeheim zijn?

Kunt u bovenstaande vraag beantwoorden en, zo ja, kan ik u daarover dan een keer bellen? Zo nee, heeft u een suggestie van iemand die het antwoord mogelijk wel weet?

Bij voorbaat dank voor uw reactie.

Vriendelijke groet,

[redacted]

.....

Ministerie van Veiligheid en Justitie
Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum
Afdeling Extern Wetenschappelijke Betrekkingen

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | [redacted]
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

.....

M [redacted]

E [redacted]

I www.wodc.nl

.....

[redacted] - BD/WODC/EWB

Van: [redacted]@utwente.nl
Verzonden: dinsdag 24 februari 2015 18:07
Aan: [redacted] BD/WODC/EWB
Onderwerp: Handtekening [redacted]
Bijlagen: 2015-02-20-11-40-41-098 [redacted].pdf, ATT00001.htm

Beste [redacted]

Hierbij de ondertekende geheimhoudingverklaring van [redacted]

Vriendelijke groeten / Kind regards,
Rene Torenvlied, professor of Public Management

Sent from a mobile device, apologies for typos.

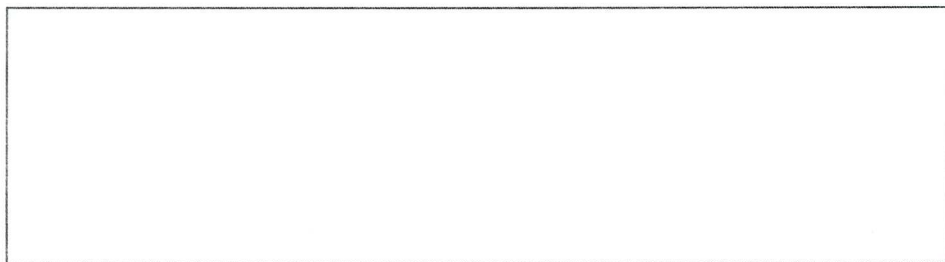
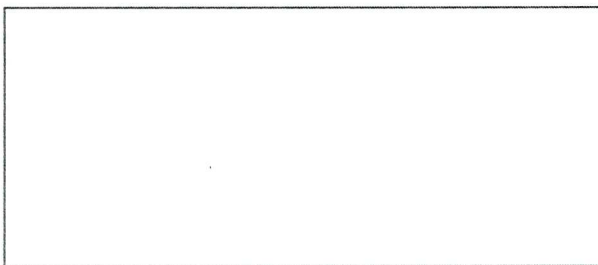
Begin doorgestuurd bericht:

Van: [redacted]
Datum: 20 februari 2015 11:21:38 CET
Aan: [redacted]@utwente.nl" [redacted]@utwente.nl>
Onderwerp: FW: Scan from SafeQ

Mij ondertekende verklaring.

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 20 februari 2015 11:43
Aan: [redacted]
Onderwerp: FW: Scan from SafeQ

BD/WODC/EWB

Van: [redacted] BD/WODC/EWB
Verzonden: dinsdag 24 februari 2015 18:39
Aan: [redacted]@utwente.nl
CC: [redacted]@utwente.nl
Onderwerp: RE: Geheimhoudingverklaring

Check. Dank!

Grt [redacted]

From: [redacted]@utwente.nl
Sent: dinsdag 24 februari 2015 18:36:23
To: [redacted] BD/WODC/EWB
Cc: [redacted]@utwente.nl
Subject: Re: Geheimhoudingverklaring

Beste [redacted]

Bijgesloten mijn geheimhoudingsverklaring.

Vriendelijke groet-

[redacted]

[redacted]
[redacted] UNIVERSITY OF TWENTE. The Netherlands
[redacted]

Op 24-02-15 18:08 schreef Torenvlied, R. (BMS) [redacted]@utwente.nl>:

Beste [redacted]

Zou je ajb zsm de geheimhoudingsverklaring die ik eerder als bijlage stuurde willen ondertekenen, inscannen en sturen aan [redacted] Dank!

Vriendelijke groeten / Kind regards,
Rene Torenvlied, professor of Public Management

Sent from a mobile device, apologies for typos.

BD/WODC/EWB

Van: - BD/WODC/EWB
Verzonden: woensdag 25 februari 2015 14:50
Aan: @utwente.nl
Onderwerp: PDF geheimhoudingsverklaring
Bijlagen: 2563 Geheimhoudingsverklaring Torenvlied.pdf

Hoi René,

Voor de volledigheid... In bijlage de PDF van jouw geheimhoudingsverklaring, zoals we die hier WODC-intern hebben opgeborgen in de kluis.

Groeten,

.....
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum
Afdeling Extern Wetenschappelijke Betrekkingen

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag |
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

.....
M
E
I www.wodc.nl
.....

[redacted] BD/WODC/EWB

Van: [redacted] BD/WODC/EWB
Verzonden: woensdag 25 februari 2015 14:51
Aan: [redacted]@utwente.nl
Onderwerp: PDF geheimhoudingsverklaring
Bijlagen: 2563 Geheimhoudingsverklaring [redacted].pdf

Hallo [redacted]

Voor de volledigheid... In bijlage de PDF van jouw geheimhoudingsverklaring, zoals we die hier WODC-intern hebben opgeborgen in de kluis.

Groeten,

[redacted]

.....
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum
Afdeling Extern Wetenschappelijke Betrekkingen

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | [redacted]
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

.....
M [redacted]
E [redacted]
I www.wodc.nl
.....

BD/WODC/EWB

Van: BD/WODC/EWB
Verzonden: woensdag 25 februari 2015 14:53
Aan: @cdh.leidenuniv.nl
Onderwerp: PDF geheimhoudingsverklaring
Bijlagen: 2563 Geheimhoudingsverklaring .pdf

Hallo

Voor de volledigheid... In bijlage de PDF van jouw geheimhoudingsverklaring, zoals we die hier WODC-intern hebben opgeborgen in de kluis.

Groeten,

.....
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum
Afdeling Extern Wetenschappelijke Betrekkingen
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag |
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

.....
M
E
I www.wodc.nl
.....

[redacted] - BD/WODC/EWB

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 25 februari 2015 15:25
Aan: [redacted] BD/WODC/EWB
Onderwerp: Re: PDF geheimhoudingsverklaring

Hallo [redacted]

Dank!
groeten

[redacted]

On 25 Feb 2015, at 14:51, [redacted] - BD/WODC/EWB

[redacted]@minvenj.nl> wrote:

Hallo [redacted]

Voor de volledigheid... In bijlage de PDF van jouw geheimhoudingsverklaring, zoals we die hier WODC-intern hebben opgeborgen in de kluis.

Groeten,

[redacted]

.....
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum
Afdeling Extern Wetenschappelijke Betrekkingen
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | [redacted]
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

.....
M [redacted]
E [redacted]
I www.wodc.nl
.....

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Veiligheid en Justitie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Security and Justice

<2563 Geheimhoudingsverklaring [redacted].pdf>

[redacted] BD/WODC/EWB

Van: [redacted]@utwente.nl
Verzonden: woensdag 4 maart 2015 13:08
Aan: [redacted] BD/WODC/EWB
CC: [redacted]@utwente.nl; [redacted]@utwente.nl; [redacted]@cdh.leidenuniv.nl; [redacted]@utwente.nl; [redacted]@utwente.nl
Onderwerp: WOB en de UT
Bijlagen: Wet-openbaarheid-van-bestuur.rtf

Beste allen,

Ik heb zojuist gesproken met [redacted] de jurist van het College van Bestuur van de UT. Wij hebben het gehad over geheimhouding en de Wet Openbaarheid van Bestuur. De WOB geldt ook voor de UT en de UT heeft hiermee uitgebreide ervaring, onder meer op het dossier van dierenwelzijn. Omdat de WOB geldt voor de UT, gelden ook de in de WOB gespecificeerde uitzonderingsclausules voor de UT (zie artikel 10 lid 1 en 2). Dit betekent dat wij met hetzelfde beroep op het belang van nationale veiligheid, niet-schaden van betrekkingen met andere staten, etcetera documenten niet beschikbaar hoeven te stellen; net zoals het ministerie. Ook persoonlijke beleidsopvattingen (artikel 11, lid 1 en 2) vallen onder de uitzonderingsregels. Ik heb de WOB nog even bijgevoegd als document in de bijlage.

Elke interpretatie die wij als onderzoekers opschrijven is aan te merken als een persoonlijke beleidsopvatting. Als wij bijvoorbeeld aantekeningen maken van een vertrouwelijk interview, zijn dit onze persoonlijke beleidsopvattingen van het betreffende interview en daarmee een uitzondering. Die aantekeningen kunnen we dan in een (data)kluis onderbrengen die alleen toegankelijk is voor ons als onderzoekers. Hiermee blijft de vertrouwelijkheid van de gegevens gegarandeerd en kan tegelijkertijd worden voldaan aan het criterium van controleerbaarheid van het onderzoek.

Uiteindelijk is het natuurlijk aan de rechter om te toetsen of het belang van openbaarheid zwaarder weegt dan het belang van het beschermen van persoonlijke beleidsopvattingen, nationale veiligheid of andere uitzonderingsclausules. Dat is niet anders voor de UT dan voor het ministerie. De UT zal, indien er een WOB verzoek ligt, dit in behandeling nemen en afdoen vanuit bovenstaande lijn en vanzelfsprekend in nauw overleg met ons en het WODC.

Kind regards / Vriendelijke groeten,

René Torenvlied, Professor of Public Management

Twente University, Department of Public Administration
P.O. Box 217, 7500 AE Enschede, The Netherlands
tel. [redacted]

[redacted] BD/WODC/EWB

Van: [redacted] - BD/WODC/EWB
Verzonden: vrijdag 6 maart 2015 7:55
Aan: [redacted] - BD/DW/AGV; [redacted] BD/DW/AI
Onderwerp: RE: WODC evaluatie MH17 beschikbaarstellen onderzoeksmateriaal - screening onderzoekers
Bijlagen: 2563 Geheimhoudingsverklaring [redacted].pdf; 2563 Geheimhoudingsverklaring [redacted].pdf; 2563 Geheimhoudingsverklaring Torenvlid.pdf; 2563 Geheimhoudingsverklaring [redacted].pdf; 2563 Geheimhoudingsverklaring [redacted].pdf

Hoi [redacted]

We hebben alle onderzoekers een geheimhoudingsverklaring laten ondertekenen. Zie bijlagen. Daarnaast heb ik de onderzoekers laatst bij het startgesprek nog eens gewezen op de noodzaak van geheimhouding en dat het lekken van staatsgeheime informatie strafbaar is.

Een screening hebben we niet gevraagd bij de offerteaanvraag. Daarover hebben we het wel, maar we hebben toen besloten om die eis niet te stellen. De lijst met kandidaat-offranten was al bijzonder kort was, de kandidaat-offranten die er wel op stonden waren voor zover wij wisten niet gescreend en het toevoegen van die eis zou een te grote tijdsvertraging betekenen, zo was het oordeel van WODC en NCTV.

Groeten,

[redacted]

Van: [redacted] - BD/DW/AGV
Verzonden: donderdag 5 maart 2015 10:10
Aan: [redacted] - BD/WODC/EWB
Onderwerp: RE: WODC evaluatie MH17 beschikbaarstellen onderzoeksmateriaal - screening onderzoekers
Urgentie: Hoog

Nabranders [redacted] volgens haar moeten de onderzoekers die STG stukken inzien gescreend zijn. Stond hierover niet iets in de offerte-uitvraag?

Groet, [redacted]

[...]

Van: [redacted] - BD/DW/AGV
Verzonden: donderdag 5 maart 2015 9:59
Aan: [redacted] BD/WODC/EWB
Onderwerp: WODC evaluatie MH17 beschikbaarstellen onderzoeksmateriaal
Urgentie: Hoog

Hoi [redacted]

[redacted] meldt dat de onderzoekers alle stukken mogen inzien, dus ook originele versies zonder geblokte passages. Dit is conform de toezegging van de minister aan de TK. Wel moeten alle onderzoekers een geheimhoudingsverklaring tekenen; die wil [redacted] vooraf op schrift hebben.

Het lijkt goed om dit punt in algemene zin a.s. maandag ook nog even aan te stippen bij de bespreking van de onderzoeksopzet in de IC-VO.

Groet, [redacted]

Van: [redacted] - BD/WODC/EWB
Verzonden: dinsdag 3 maart 2015 10:28

Aan: BD/DW/AGV

Onderwerp: RE: Definitieve datum t.b.v. 1e begeleidingscommissie "Evaluatie nationale crisisbeheersingsorganisatie vlucht MH17" (2563) WODC/EWB

Hoi

We hebben een datum voor de eerste bijeenkomst met de bcie. Mooi! Dat ging best soepel zelfs.

Waar de onderzoekers nu heel erg mee geholpen zouden zijn, is onderzoeksmateriaal. Dus alles wat vanuit de rijksoverheid richting extern is gegaan (TK, media, burgers, nabestaanden, crisispartners) en alles wat intern is gewisseld. Mogelijk hebben jullie dat een beetje overzichtelijk bij elkaar staan na het Wob-verzoek van RTL en Volkskrant laatst? Paar mogelijkheden daarbij:

1. Voor het Wob-verzoek zijn passages geblokt, maar de onderzoekers mogen/moeten die wel zien.
2. De onderzoekers mogen geblokte passages/documenten wel inzien, maar alleen vertrouwelijk in hardcopy hier op het ministerie.
3. Voor het Wob-verzoek geblokte passages willen jullie ook voor de onderzoekers afgeschermd houden.

Categorie 1 en 2 spreken voor zich. Over de derde categorie moeten we praten. Voor die derde categorie helpt het wel als de onderzoekers weten wat ze niet mogen inzien. Dan kunnen ze inschatten wat voor hen onbekend blijft. Maar het zal duidelijk zijn, dat het veruit te prefereren is als categorie 3 helemaal leeg blijft.

Maar hebben jullie een stapel docs bij elkaar liggen; hardcopy en/of digitaal? Het externe materiaal kunnen de onderzoekers waarschijnlijk zelf ook bij elkaar harken, maar het scheelt ze erg veel tijd als jullie dat bij elkaar hebben liggen voor hen.

Groeten,

Geheimhoudingsverklaring B

12.2013

Verklaring met betrekking tot kennisneming van gegevens die onder Veiligheid en Justitie berusten; in het kader van het in opdracht van het Ministerie van Veiligheid en Justitie te verrichten onderzoek door het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) van het Ministerie van Veiligheid en Justitie:

Projectnaam: 2563 Evaluatie crisisbeheersing vlucht MH17 _____

Het onderzoek loopt van 20-02-2015 _____ tot 15-07-2015 _____

Hierbij verklaart ondergetekende: _____

Naam: _____

Geboortedatum: _____

in te stemmen met de volgende voorwaarden:

- A) dat hij/zij geen fotokopieën maakt van de ter inzage gegeven documenten of op andere wijze de ter inzage gegeven documenten of delen daaruit kopieert. Slechts bij wijze van uitzondering kunnen in voorkomende gevallen met toestemming van de Minister van Veiligheid en Justitie van bepaalde documenten fotokopieën worden gemaakt;
- B) dat hij/zij aan de belangen van de in de documenten genoemde personen, hun familieleden of nabestaanden bij publicatie of andere informatieverstrekkingen, gebaseerd op de raadpleging, geen onevenredig nadeel toebrengt;
- C) dat hij/zij geen tot individuele (nog in leven zijnde) natuurlijke personen en rechtspersonen herleidbare gegevens in de openbaarheid zal brengen dan met uitdrukkelijke toestemming van de Minister van Veiligheid en Justitie;
- D) dat hij/zij aan de belangen van opsporing en vervolging geen nadeel toebrengt en die opsporing en vervolging niet zal belemmeren;
- E) dat hij/zij de voortgang van de dagelijkse werkzaamheden bij de in het kader van het onderzoek te bezoeken instellingen of instanties, niet zal belemmeren;
- F) dat hij/zij geheimhouding zal betrachten van alle aan de ter inzage gegeven documenten ontleende gegevens welke niet voor publicatie worden vrijgegeven;

Plaats: _____

Datum: _____

Handtekening: _____

Geheimhoudingsverklaring B

12.2013

Verklaring met betrekking tot kennisneming van gegevens die onder Veiligheid en Justitie berusten; in het kader van het in opdracht van het Ministerie van Veiligheid en Justitie te verrichten onderzoek door het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) van het Ministerie van Veiligheid en Justitie:

Projectnaam: 2563 Evaluatie crisisbeheersing vlucht MH17 _____

Het onderzoek loopt van 20-02-2015 _____ tot 15-07-2015 _____

Hierbij verklaart ondergetekende:

Naam: _____

Geboortedatum:

in te stemmen met de volgende voorwaarden:

- A) dat hij/zij geen fotokopieën maakt van de ter inzage gegeven documenten of op andere wijze de ter inzage gegeven documenten of delen daaruit kopieert. Slechts bij wijze van uitzondering kunnen in voorkomende gevallen met toestemming van de Minister van Veiligheid en Justitie van bepaalde documenten fotokopieën worden gemaakt;
- B) dat hij/zij aan de belangen van de in de documenten genoemde personen, hun familieleden of nabestaanden bij publicatie of andere informatieverstrekkingen, gebaseerd op de raadpleging, geen onevenredig nadeel toebrengt;
- C) dat hij/zij geen tot individuele (nog in leven zijnde) natuurlijke personen en rechtspersonen herleidbare gegevens in de openbaarheid zal brengen dan met uitdrukkelijke toestemming van de Minister van Veiligheid en Justitie;
- D) dat hij/zij aan de belangen van opsporing en vervolging geen nadeel toebrengt en die opsporing en vervolging niet zal belemmeren;
- E) dat hij/zij de voortgang van de dagelijkse werkzaamheden bij de in het kader van het onderzoek te bezoeken instellingen of instanties, niet zal belemmeren;
- F) dat hij/zij geheimhouding zal betrachten van alle aan de ter inzage gegeven documenten ontleende gegevens welke niet voor publicatie worden vrijgegeven;

Plaats:

Datum:

Handtekening

Geheimhoudingsverklaring B

12.2013

Verklaring met betrekking tot kennisneming van gegevens die onder Veiligheid en Justitie berusten; in het kader van het in opdracht van het Ministerie van Veiligheid en Justitie te verrichten onderzoek door het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) van het Ministerie van Veiligheid en Justitie:

Projectnaam: 2563 Evaluatie crisisbeheersing vlucht MH17 _____

Het onderzoek loopt van 20-02-2015 _____ tot 15-07-2015 _____

Hierbij verklaart ondergetekende: _____

Naam:

Geboortedatum:

in te stemmen met de volgende voorwaarden:

- A) dat hij/zij geen fotokopieën maakt van de ter inzage gegeven documenten of op andere wijze de ter inzage gegeven documenten of delen daaruit kopieert. Slechts bij wijze van uitzondering kunnen in voorkomende gevallen met toestemming van de Minister van Veiligheid en Justitie van bepaalde documenten fotokopieën worden gemaakt;
- B) dat hij/zij aan de belangen van de in de documenten genoemde personen, hun familieleden of nabestaanden bij publicatie of andere informatieverstrekkingen, gebaseerd op de raadpleging, geen onevenredig nadeel toebrengt;
- C) dat hij/zij geen tot individuele (nog in leven zijnde) natuurlijke personen en rechtspersonen herleidbare gegevens in de openbaarheid zal brengen dan met uitdrukkelijke toestemming van de Minister van Veiligheid en Justitie;
- D) dat hij/zij aan de belangen van opsporing en vervolging geen nadeel toebrengt en die opsporing en vervolging niet zal belemmeren;
- E) dat hij/zij de voortgang van de dagelijkse werkzaamheden bij de in het kader van het onderzoek te bezoeken instellingen of instanties, niet zal belemmeren;
- F) dat hij/zij geheimhouding zal betrachten van alle aan de ter inzage gegeven documenten ontleende gegevens welke niet voor publicatie worden vrijgegeven;

Plaats:

Datum:

Handtekening:

Geheimhoudingsverklaring B

12.2013

Verklaring met betrekking tot kennisneming van gegevens die onder Veiligheid en Justitie berusten; in het kader van het in opdracht van het Ministerie van Veiligheid en Justitie te verrichten onderzoek door het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) van het Ministerie van Veiligheid en Justitie:

Projectnaam: 2563 Evaluatie crisisbeheersing vlucht MH17 _____

Het onderzoek loopt van 20-02-2015 _____ tot 15-07-2015 _____

Hierbij verklaart ondergetekende: _____

Naam:

Geboortedatum:

in te stemmen met de volgende voorwaarden:

- A) dat hij/zij geen fotokopieën maakt van de ter inzage gegeven documenten of op andere wijze de ter inzage gegeven documenten of delen daaruit kopieert. Slechts bij wijze van uitzondering kunnen in voorkomende gevallen met toestemming van de Minister van Veiligheid en Justitie van bepaalde documenten fotokopieën worden gemaakt;
- B) dat hij/zij aan de belangen van de in de documenten genoemde personen, hun familieleden of nabestaanden bij publicatie of andere informatieverstrekkingen, gebaseerd op de raadpleging, geen onevenredig nadeel toebrengt;
- C) dat hij/zij geen tot individuele (nog in leven zijnde) natuurlijke personen en rechtspersonen herleidbare gegevens in de openbaarheid zal brengen dan met uitdrukkelijke toestemming van de Minister van Veiligheid en Justitie;
- D) dat hij/zij aan de belangen van opsporing en vervolging geen nadeel toebrengt en die opsporing en vervolging niet zal belemmeren;
- E) dat hij/zij de voortgang van de dagelijkse werkzaamheden bij de in het kader van het onderzoek te bezoeken instellingen of instanties, niet zal belemmeren;
- F) dat hij/zij geheimhouding zal betrachten van alle aan de ter inzage gegeven documenten ontleende gegevens welke niet voor publicatie worden vrijgegeven;

Plaats:

Datum:

Handtekening:

Wetenschappelijk Onderzoek- en
Documentatiecentrum
Ministerie van Veiligheid en Justitie

Geheimhoudingsverklaring B

12.2013

Verklaring met betrekking tot kennisneming van gegevens die onder Veiligheid en Justitie berusten; in het kader van het in opdracht van het Ministerie van Veiligheid en Justitie te verrichten onderzoek door het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) van het Ministerie van Veiligheid en Justitie:

Projectnaam: 2563 Evaluatie crisisbeheersing vlucht MH17 _____

Het onderzoek loopt van 20-02-2015 _____ tot 15-07-2015 _____

Hierbij verklaart ondergetekende: _____

Naam: _____

Geboortedatum: _____

in te stemmen met de volgende voorwaarden:

- A) dat hij/zij geen fotokopieën maakt van de ter inzage gegeven documenten of op andere wijze de ter inzage gegeven documenten of delen daaruit kopieert. Slechts bij wijze van uitzondering kunnen in voorkomende gevallen met toestemming van de Minister van Veiligheid en Justitie van bepaalde documenten fotokopieën worden gemaakt;
- B) dat hij/zij aan de belangen van de in de documenten genoemde personen, hun familieleden of nabestaanden bij publicatie of andere informatieverstrekkings, gebaseerd op de raadpleging, geen onevenredig nadeel toebrengt;
- C) dat hij/zij geen tot individuele (nog in leven zijnde) natuurlijke personen en rechtspersonen herleidbare gegevens in de openbaarheid zal brengen dan met uitdrukkelijke toestemming van de Minister van Veiligheid en Justitie;
- D) dat hij/zij aan de belangen van opsporing en vervolging geen nadeel toebrengt en die opsporing en vervolging niet zal belemmeren;
- E) dat hij/zij de voortgang van de dagelijkse werkzaamheden bij de in het kader van het onderzoek te bezoeken instellingen of instanties, niet zal belemmeren;
- F) dat hij/zij geheimhouding zal betrachten van alle aan de ter inzage gegeven documenten ontleende gegevens welke niet voor publicatie worden vrijgegeven;

Plaats: _____

Datum: _____

Handtekening: _____

Wetenschappelijk Onderzoek- en
Documentatiecentrum
Ministerie van Veiligheid en Justitie

Geheimhoudingsverklaring B

12.2013

Verklaring met betrekking tot kennisneming van gegevens die onder Veiligheid en Justitie berusten; in het kader van het in opdracht van het Ministerie van Veiligheid en Justitie te verrichten onderzoek door het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) van het Ministerie van Veiligheid en Justitie:

Projectnaam: 2563 Evaluatie crisisbeheersing vlucht MH17 _____

Het onderzoek loopt van 20-02-2015 _____ tot 15-07-2015 _____

Hierbij verklaart ondergetekende: _____

Naam: _____

Geboortedatum: _____

in te stemmen met de volgende voorwaarden:

- A) dat hij/zij geen fotokopieën maakt van de ter inzage gegeven documenten of op andere wijze de ter inzage gegeven documenten of delen daaruit kopieert. Slechts bij wijze van uitzondering kunnen in voorkomende gevallen met toestemming van de Minister van Veiligheid en Justitie van bepaalde documenten fotokopieën worden gemaakt;
- B) dat hij/zij aan de belangen van de in de documenten genoemde personen, hun familieleden of nabestaanden bij publicatie of andere informatieverstrekkingen, gebaseerd op de raadpleging, geen onevenredig nadeel toebrengt;
- C) dat hij/zij geen tot individuele (nog in leven zijnde) natuurlijke personen en rechtspersonen herleidbare gegevens in de openbaarheid zal brengen dan met uitdrukkelijke toestemming van de Minister van Veiligheid en Justitie;
- D) dat hij/zij aan de belangen van opsporing en vervolging geen nadeel toebrengt en die opsporing en vervolging niet zal belemmeren;
- E) dat hij/zij de voortgang van de dagelijkse werkzaamheden bij de in het kader van het onderzoek te bezoeken instellingen of instanties, niet zal belemmeren;
- F) dat hij/zij geheimhouding zal betrachten van alle aan de ter inzage gegeven documenten ontleende gegevens welke niet voor publicatie worden vrijgegeven;

Plaats: _____

Datum: _____

Handtekening: _____